

Kdo je profesor Václav Černý?

Profesor Václav Černý je blízkým přítelem Pavla Tigrida a dalších čelných politiků emigrace. Toto přátelství Černému pomáhalo při navazování styků se státníky západních zemí, kterým sděloval své analýzy vývoje v Československu. Oplátkou za své služby dostával cenné rady a informace, kterých bohatě využíval ve své činnosti stratéga kontrarevoluce.

Ze záznamů několika autentických rozhovorů, jež pan profesor vedl v krizových letech s lidmi jemu podobnými, vyplývá, o koho se jedná.

Tak např. v rozhovoru s bývalým redaktorem Svobodného slova Jindřichem Černým řekl: "No jestli to jde vyjádřit jedinou větou: stát stranou, nebo čekat stranou. Ještě počkat - čas pracuje pro vás a ty dva jejich tábory se perou mezi sebou. Jeden jaksi myje hlavu druhým, nakonec si vjedou možná do vlasů, neví se, kdo to vyhraje, víte? Ale ať to vyhraje jeden nebo druhý, tak to bude samo sebou vo kus dál. Ještě je to záležitost Dubčekova, on to vyhrál a ten to vyhraje taky za nás. Pak lze mít za to, že mu budeme muset plivnout tak vysoko, aby ten tlak potom už sám o sobě nebyl neodolatelný, aby to pro něho byla visa terbo, takže on sám jaksi a jeho výsledky se stanou jen překonatelnou a brzo překonanou etapou, a pak zajisté bude čas jaksi k něčemu dalšímu."

J. Černý: V této fázi by myslím bylo nedobré pro toto dílo, kdyby se k němu přihlásili třeba lidé,

ocejchovaní jakožto reakcionáři po 48. roku. To by jistě nebylo dobrý. Ja myslím, že skutečně v této chvíli je třeba se držet spíše stranou a nedávat najevo těm konzervativním silám, že teda Dubčekův program je programem také lidí, kteří záporně přijímali událost v 48."

V. Černý: "jo".

J. Černý: "Pak by to chtělo přijít brzo než jako teď a než začnou padat závory."

V. Černý: "Tak do té doby počkat a do té nanejvýš jaksi se chystat. To se musí dostat až na tu nejnižší polohu, totiž až k venkovským lidem a víst lokální politiku do vesnickejch vejborů, až na ty chalupníky a báby, a pak to tedy trošku vybit."

J. Černý: "S těma klukama spojit se i do styku s nima já se trošku bojím. Já se bojím jejich šílenýho radikalismu. Obávám se, že to půjde až jako k těm lucernám."

V. Černý: "No, tak se nedá nic dělat, ani pak za ty lucerny bychom nezodpovídali."

Skutečně humanistické plány. Jestliže tedy ještě tohle chtěl v krizových letech někdo vydávat za model socialismu s lidskou tváří, za model humanitní demokracie, musel mít v sobě značnou dávku otrlosti.

Krizová léta dovolila nástup kontrarevoluce. Jedním z nejzaměstnanějších tehdy byl prof. Václav Černý. K němu se mnozí obraceli se žádostí o radu, neboť zde cítili člověka, který má přehled a styky se Západem, a přitom nepatří mezi lidi jednající neopatrně a hazardně. A prof. Černý byl skutečně chytrý a opatrný: "To si myslím, to je nejdůležitější: co dělat, že jo? A jinak si myslím, že všecko je - celá naše politika - asi hra dobrá v sou-

časné době a že jako oni to zřejmě dělají - takový ten vopatrný komunismus - je v pořádku v téhle době, kdy lidé podle mého názoru budou muset napravit hodně věcí, tak ať si napraví sami, ne? Ti komunisti, ne? My potom musíme křičet, protože je to důležitý."

Někdo může namítnout, že lidi typu profesora Černého nebylo mnoho, že nebyl problém je prostě politicky odstavit. Ano, nebyl to problém, ale tehdejší - Dubčekovo - vedení komunistické strany tyto lidi podcenilo. Nepočítalo s tím, že tito lidé se skutečně stanou na vrcholu tzv. obrodného procesu nebezpečnou silou.

Po zkušenostech z období studené války, která prokázala nemožnost rozbít komunistickou stranu zvenčí, se strategové reakčních sil zaměřili na její vnitřní rozklad. K tomu ovšem potřebovali spojence přímo ve straně. Jedním z nejochotnějších a nejaktivnějších spolupracovníků byl bývalý přítel a notorický obdivovatel Antonína Novotného spisovatel Jan Procházka. Chodil konzultovat ke známému strategovi reakce - profesoru Černému. Ostatně dejme jim slovo. Na programu je hodnocení polednového vedení strany (záznam z rozhovoru, pozn. red.).

J. Procházka: "Tadleta - jak jsem vám říkal - tadleta skupinka lidí, kteří se toho teď zmocnili, no to jsou, to jsou zoufalci. Oni zase štrikujou ten akční program, to bude řezanka, že já si myslím, že oni totiž sehraji svojí roli a vůbec ještě nevědí jakou. Budou jí muset sehrát a odejdou. To je naprosto přechodná garnitura. Ono totiž je to tak, oni nikoho nechtěj vpustit mezi sebe, víte. Je to zase klika, která se chce zase vplotit, aby nikdo se nemohl s nima dělit vo tu a vo tydlety úřady. V tom je jejich dočasnost. Já si myslím, že vstoupí do hry národ. Jestliže vstoupí do hry, prosím. Ale začnou si lidi vyřizovat účty. Myslíte, že ne?"

V. Černý: "To by se jim to muselo podstrčit ..."

J. Procházka: "Podívejte se, když začnou oni ekonomicky dělat velice nepopulární opatření, která musí dělat, (krize) nemůže nepřijít. Jestliže začnou tato opatření dělat, navíc nechají psát lidi a mluvit, tak potom stačí, když se převrhne jedna tramvaj na Národní třídě, blbostí nějakou, to se stane, nějaké neštěstí nebo cokoliv a prostě je to v pohybu."

V. Černý: "Takže v takové situaci s nárazy se oslabí pozice policie. Protože teď mluví už v rádiu a všude proti policii, stačí, aby vyběhly rehabilitace, no a v podstatě ta policie se stane nepoužitelná. Já bych byl pro celý ten trend a pro celou tu vládu a pro celého toho Dubčeka jistěj handikep. A mně není nic vzdálenějšího než mne demonstrovat jako právě toho vůdčího ducha té reakce, jež to chce zhoupnout do té předmnichovské republiky. Samo sebou já se v ničem nezviklám, naopak, já se chystám, ale ten Dubček to nejdřív musí mít vyhraný pro sebe. A až to bude mít vyhraný pro sebe, tak buďte jistěj, tak se vobjevím a třeba proti Dubčekovi."

J. Procházka: "Myslím, ^{si} že je naší povinností pomáhat, aby se dal průchod všemu, co by se mělo dostat ke slovu. Co to vynes, jaká vlna se na tom zrodí, a kam to povede, to se někdy bojím domyslet, ale myslím si, že ať ta vlna to dovede kamkoliv, tak je třeba, aby se vzděmula."

Vysílání Čs. rozhlasu, 18. 1., 19. 1., 20. 1. 1977,
zkráceno.